אחרי

א. פון די ענינים מיוחדים וואָס מען געפינט בנוגע דעם סיפור פון „מות שני בני אהרן"[1], איז וואָס אין תורה שבכתב גופא איז מפורש די הוראה דערפון למעשה.

— בכלל איז דאָך ידוע, אַז יעדער ענין אין תורה אַנטהאַלט אין זיך אַ הוראה אין הנהגת האדם; וואָס דאָס איז דער אָפּטייטש פון וואָרט „תורה" — (לשון) הוראה[2]. אָבער בנוגע צו ריבוי סיפורים וענינים פון תורה שבכתב דאַרף מען אַנקומען צו תורה שבעל פה אויף צו וויסן אין וואָס עס באַשטייט די הוראה פון דעם סיפור, פסוק אָדער וואָרט:

משא"כ בענינו, שטייט אין חומש גופא, אַז אַלס תוצאה פון „מות שני בני אהרן" זיינען געקומען צוויי (הוראות) ציווּיים:

א) „יין ושכר אל תשת גו' בבואכם אל אהל מועד גו'"[3], ווי רש"י ברענגט בפירושו על התורה[4] (וואָס דערפון איז מוכח אַז דאָס איז פשוטו של מקרא), אַז די אזהרה איז געזאָגט געוואָרן (גלייך[5]

1) לשון הכתוב ריש פרשתנו.

2) ראה רד"ק לתהלים יט, ח (ובס' שרשים שלו ערך ירה). גו"א ר"פ בראשית. ובזח"ג נג, ב: אמאי אקרי תורה בגין דאורי.

3) שמיני י, ט.

4) שם, ב. — וראה ביאור פרש"י זה בארוכה בלקו"ש חי"ב ע' 49 ואילך.

5) כפשטות סדר הכתובים (ולא כתב רש"י שאינם כסדרם). וכמפורש במס' גיטין (ס, סע"א ואילך) — שהובא ברש"י נשא (ה, ב) — דפרשה זו נאמרה בו ביום. וברמב"ן ריש פרשתנו „והקרוב שהיו שתי המצות האלה (פ' שתויי יין ו„אל יבוא בכל עת גו") ביום המחרת למיתתם". ואכ"מ.

נאָך מיתת נדב ואביהוּא דערפאַר וואָס „שתויי יין נכנסו למקדש".

ב) דער ציווי בתחלת פרשתנו[6] — „וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם גו' דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש גו'", ווי רש"י[7] איז מבאר די שייכות פון דעם פסוק „אחרי מות גו' בקרבתם גו'" צום ציווי „ואל יבוא בכל עת אל הקודש גו'", אַז דאָס איז ווי אַ רופא וואָס איז מזרז אַ חולה דורך זאָגן אים „שלא תמות כדרך שמת פלוני"; און אַזוי אויך בענינו: דער עונש פון די בני אהרן איז געווען צוליבן חטא פון „בקרבתם לפני ה' וימותו" (זיי זיינען אַריין אל הקודש אין אַן אופן „אשר לא צוה אותם"[8]), האָט מען דעריבער אַנגעזאָגט אהרן — „אחרי מות גו' ואל יבוא, שלא ימות כדרך שמתו בניו"[9].

מען דאַרף אָבער פאַרשטיין, וואָס מען געפינט אַן אונטערשייד צווישן די צוויי ציווּיים:

דער ערשטער ציווי — „יין ושכר אל תשת" — שטייט גלייך (בפ' שמיני) בהמשך צום סיפור פון מיתת בני אהרן (און נאָכמער: די תורה איז צוליב דעם מפסיק אינמיטן די ציווּיים צו אהרן

6) טז, א־ב.

7) עה"פ, מתו"כ (וראה גם ראב"ע, רמב"ן ועוד כאן). — וראה ביאור פרש"י זה (ע"ד הפשט) לקו"ש ח"ז ע' 117 ואילך.

8) שמיני י, א. וראה רש"י גיטין שם ד"ה ופרשת אחרי מות: בשביל ביאה שלא לצורך. וראה תו"כ ריש פרשתנו. ראב"ע. רמב"ן (פסוק ב). ועוד. ואכ"מ.

9) לשון רש"י.

ובניו (בנוגע יום שמיני למילואים[10]) אויף צו זאָגן דעם ציווי);

משא"כ דעם ציווי „אחרי מות גו' ואל יבוא בכל עת אל הקודש גו'", זאָגט די תורה ערשט בפרשתנו, ·און איז פריער מפסיק[11] און אַ הפסק גדול פון (בערך) צוויי און אַ האַלב סדרות: פריער[12] קומען די פרטי דינים פון „תורת הבהמה והעוף וכל נפש החי' גו'"[13], און דער־נאָך — די פרטי דיני טומאה פון די סדרות תזריע ומצורע, און ערשט דער־נאָך[14] — „וידבר גו' אחרי מות גו' ואל יבוא גו'"[15]?

ב. דאָס וואָס פרשת אחרי מות (בכלל) קומט ערשט נאָך „תורת הבהמה והעוף גו'" (שבפ' שמיני) און די דיני טומאה (פון פרשת תזריע ומצורע) — קען מען מבאר זיין בפשטות — אַז דאָס איז בסדר פון מלמעלה למטה — בהמשך צו פ' שמיני:

דער תוכן כללי פונעם ערשטן טייל פון פ' אחרי איז — דער סדר עבודה פון יום הכפורים, וואָס ענינו איז כשמו — כפרה, „ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם גו'"[16], „והיתה זאת גו' לכפר על בנ"י מכל חטאתם אחת בשנה"[17].

און דערפאַר איז די תורה מקדים „תורת הבהמה והעוף גו'" און די דיני טומאה פון פ' תזריע ומצורע פאַר פ' אחרי:

אין די סדרות בי"ז פ' שמיני, רעדט זיך (בעיקר) וועגן ענינים וואָס זיינען שייך צו קדושה: פריער די ציווים ווי צו בויען דעם משכן, מאַכן די בגדי כהונה כו'; און דערנאָך — פרשת קרבנות (וועלכע מ'איז מקריב אין משכן ומקדש) און דעם סדר פון די ימי המילואים, וסיומם וחותמם — יום השמיני למי־לואים,

נאָכדעם קומען די דינים בשייכות מיט ענייני העולם, אין וועלכע עס איז דאָ אַ תערובת טוב ורע, און מען דאַרף אַנ־קומען צו „תורה אור" וואָס טוט אויף דעם „להבדיל בין הטמא ובין הטהור גו'"[18] — זי באַלייכט דעם דרך האדם און באַוואָרנט אים פון די דברים בלתי רצויים שבעולם.

— דערמיט וועט מען אויך פאַר־שטיין דעם דיוק לשון חז"ל[19] (בנוגע די דינים פון פ' תזריע ומצורע) „כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חי' ועוף במעשה בראשית כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חי' ועוף" — דלכאורה:

---

10) ראשיכם אל תפרעו גו' (שמיני י, ו־ז), קחו את המנחה גו' (שם, יב ואילך).

11) וע"פ מחז"ל גיטין שם דפרשת אחרי מות נאמרה בשמיני למילואים — הרי פרשת אחרי מות נאמרה לפני ס"פ שמיני ופ' תזו"מ (כי רק „שמונה פרשיות נאמרו ביום" זה — גיטין שם). וראה לקמן ס"ג והערה 23.

12) שמיני יא, א ואילך.

13) ל' הכתוב ס"פ שמיני (יא, מו).

14) ובפרט שרק בפרשתנו מפורש „אחרי מות שני בני אהרן", משא"כ בפ' שתויי יין שלא נזכר בפירוש הקשר למיתתם (ורק מובן הוא מהמשך הפרשה). וברש"י גיטין שם (ריש ע"ב) ד"ה ופרשת שתויי יין לא הזכיר אודות מיתת בני אהרן (כמו שהזכיר שם לפנ"ז (סע"א) בד"ה ופרשת אחרי מות). ולהעיר, דפרשת אחרי מות נמנה שם לפני פרשת שתויי יין. אבל ראה תוד"ה ופרשת אחרי מות שם. פי' מהר"י אבוהב על הרמב"ן ריש פרשתנו.

15) כקושיית הרמב"ן כאן. וראה לקמן הערה 29.

16) פרשתנו טז, ל.

17) שם, לד.

18) לשון הכתוב ס"פ שמיני.

19) פרש"י ר"פ תזריע, מויק"ר שם (פי"ד, א בסופו) — נת' בלקו"ש ח"ז ע' 74 ואילך.

ווי פאסט צו זאגן, אז ערשט אין פרשת תזריע ומצורע נתפרשה „תורתו" (של אדם)? עס זיינען דאך פאראן א ריבוי הוראות ודינים בשייכות צו הנהגת האדם וועלכע זיינען געוואגט געווארן פריער ובפרט: עשה"ד, הסדרה ששמה איז פרשת משפטים ועוד.

נאר דער ביאור אין דעם איז: די פרטים (פירושה) און דער חידוש פון דער תורה (הוראה)[20] באשטייט[21] אין „להבדיל בין הטמא ובין הטהור גו"; און דעריבער איז פירושה פון „תורתו" של אדם — די הוראות התורה (ניט בשייכות צו הנהגת האדם בכלל, נאר — בשייכות די עניני טומאה[22] וואס ווערן נולד פון גוף האדם עצמו (יולדת, צרעת, זב כו'), וואס די תורה איז מורה, ווייזט און לערנט דעם אדם ווי עס דארף זיין דער „להבדיל" בנוגע די ענינים וועלכע זיינען אין עם אליין — ביצירתו.

און מהאי טעמא קומט די פרשה וועגן עבודת יום הכפורים ערשט נאך „תורת בהמה חי' ועוף" און „תורתו" של אדם — ווייל דער אויפטו פון יום הכפורים איז נוגע בעיקר ערשט נאך די דינים:

נאך דעם ווי תורה זאגט אן די הוראות צו א אידן ווען ער האט צו טאן מיט עניני העולם, וואס דערפאר דארף ער זיך אויסהיטן פון די דברים בלתי רצויים („להבדיל בין הטמא ובין הטהור") — באווארנט תורה, אז אזוי ווי ס'איז מעגליך אז א איד זאל ח"ו דורכפאלן און עס זאל זיך צו אים צוקלעפן פון די דברים בלתי רצויים שבעולם, זאל ער זיך ניט מייאש זיין ח"ו, ווייל ס'איז דא דער „אחת בשנה", וואס „יכפר עליכם לטהר אתכם".

ג. אבער דאס איז ניט קיין ביאור מספיק אויף דעם וואס די תורה ווארט מיט'ן ציווי „ואל יבוא בכל עת אל הקודש" ביז פ' אחרי מות — ווארום אע"פ אז דער ענין פון יום הכפורים איז פארבונדן מיט „תורת בהמה חי' ועוף" און „תורתו" של אדם — איז אבער דער ציווי פון „ואל יבוא בכל עת אל הקודש" („שלא ימות כדרך שמתו בניו") אן ענין וואס מען האט געדארפט לכאורה באווארענען גלייך נאך „שמתו בניו".

אפילו מ'זאל לערנען אז דער ציווי „ואל יבוא גו'" איז טאקע געזאגט געווארן „אחרי מותם מיד"[23] און עס איז נאר פארשריבן געווארן אין תורה דא (ניט ע"פ סדר[24]) — ואין מוקדם ומאוחר בתורה[25],

איז אבער ע"פ הידוע אז יעדער פרט אין תורה איז בדיוק[26], איז מסתבר צו זאגן, אז דאס וואס די תורה שטעלט דעם ציווי „ואל יבוא גו'" ערשט דא, איז עס

[ניט נאר ווייל דער ציווי „ואל יבוא גו'" איז שייך צו יום הכפורים (אז דער

---

20) ראה פרש"י (פששי"מ) ס"פ שמיני.

21) ראה תו"ח בראשית (ב, ב ואילך). אוה"ת שמיני (כרך א) ע' נז ואילך. ובכ"מ. וראה אגה"ק סכ"ו (קמד, ב).

22) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א (ע' כב) „הטעם . . שעיקר הבירור וההבדלה הוא בטהרות".

23) ל' הרמב"ן כאן — אלא שכוונתו ב„מיד" היא למחרתו (כנ"ל הערה 5. ולהעיר מתוס' שבהערה 14), אבל בגיטין שם מפורש שנאמרה באותו היום. וראה הערה 11.

24) ראה רמב"ן כאן. וראה הערה 29.

25) פסחים ו, ב. ובכ"מ. פרש"י (בראשית ו, ג. וישלח לה, כט. שמות ד, כ. ועוד).

26) שלכן יש טעם בכ"מ שנאמר בתורה באופן שאין מוקדם ומאוחר (ראה של"ה חלק תושבע"פ (תב, ב). ועוד).

אריינגיין „אל הקודש" טאָר ניט זיין „בכל עת", נאָר בלויז ביום הכפורים[27]) — און דער ענין פון יום הכפורים דאַרף שטיין אין דעם אָרט אין תורה (כנ"ל), נאָר]

אויך מצד דעם ציווי „ואל יבוא גו" גופא[28], אַז די נויטיקייט אין דער באַווארענישׂ „ואל יבוא בכל עת אל הקודש" (היפך הנהגת שני בני אהרן) ווערט בעיקר נאָך די פרשיות פון „תורת בהמה חי' ועוף" און „תורתו" של אדם[29].

ד. וי"ל די ערקלערונג אין דעם:

עס איז ידוע, אַז דער חטא פון שני בני אהרן איז ניט געווען ח"ו אַ חטא אין פשוט'ן זין[30], נאָר (ווי דער אור החיים[31] איז מבאר בארוכה) זייער „חטא" איז באַשטאַנען אין דעם, וואָס זיי האָבן דערלאַזט אַז זייער גרויסע דביקות צום אויבערשטן זאָל זיי צובריינגען צו כלות הנפש בפועל — „בקרבתם לפני ה' (ביז אַז) וימותו".

און דאָס איז ביי זיי פאַררעכנט געווארן ווי אַ חטא[32], ווייל כאָטש אַז אַ איד דאַרף זיין בתשוקה אַז זיין עבודה זאָל זיין אין אופן ביז ער זאָל צוקומען צו התפשטות הגשמיות[33] (זיך אויסצוטאָן פון גשמיות), איז צוזאַמען דערמיט פאַדערט זיך פון אים, אַז בעת ער האָלט ביי כלות הנפש, „רצוא", זאָל ער ביי זיך אַרויסרופן דעם „שוב" — ניט אַרויסגיין פון וועלט, נאָר צוריקקערן זיך צו טאָן זיין עבודה וואָס זי איז עבודת הנשמה בגוף — אין עולם הזה, כמאמר חז"ל[34] „על כרחך אתה חי", און אויסצופירן די כוונה העליונה פון „דירה בתחתונים"[35], צו מאַכן פון דער וועלט גופא אַ דירה לו ית'.

עס זיינען פאַראַן צוויי (היפכ'דיקע) סיבות[36] וואָס דערפירן אַ איד צו שטיין אין אַ תנועה פון „רצוא" (אַן אַ „שוב") — זיך אויסטאָן אינגאַנצן פון גשמיות:

א) דערהערנדיק די הפלאה פון ג-ט-לעכקייט און — בלשון האוה"ח[37] — די „נעימות עריבות . . מתיקות" צו זיין דבוק אין אויבערשטן, טוט ער אַלץ וואָס מעגלעך צו דערגרייכן די דביקות, דורך אַריינטאָן זיך בכל כחו אין „בקרבתם לפני ה'" ביז אין אַן אופן פון „וימותו" (אַז עס הויבט אים אַרויס אינגאַנצן פון גשמיות העולם) — כלות הנפש.

---

27) פרש"י פרשתנו טז, ג. וראה פרש"י שם, ב (ומדרשו). וראה מפרשי רש"י.

28) ולהעיר, דזה שפרשת אחרי מות נאמרה ביום שמיני למילואים הי' (לא מצד ענין יום הכפורים, כ"א) רק בשביל האזהרה ד„אל יבוא בכל עת גו" (ראה פרש"י גיטין שם ד"ה ופרשת אחרי מות).

29) משא"כ לפי' הרמב"ן (ד„הקדים הכתוב האזהרות שהזהיר את ישראל שלא ימותו . . בטמאם את משכני . . ואח"כ כתב אזהרת היחיד". ועד"ז הוא בראב"ע ריש פרשתנו. וראה פתיחת הרמב"ן לספר ויקרא ושם שמיני יא, א) — בנוגע הקשר תוכני בין ר"פ אחרי לפרשיות שלפנ"ז.

30) כמובן מפרש"י (פשש"מ), שלאחרי מותם אמר משה שהם קרובים לה' יותר ממשה ואהרן ועליהם דוקא נאמר בקרובי אקדש (שמיני יוד, ג).

31) ריש פרשתנו. וראה ד"ה כתוב באוה"ח — במאמרי אדה"ז אתהלך לאוניא (ע' לג). ד"ה וכל הלבבות באוה"ת פרשתנו (כרך ב) ע' תקלח ואילך. ד"ה אחרי מות תרמ"ט. לקו"ש ח"ג ע' 988 ואילך. ובכ"מ. — וראה בארוכה לקו"ש חל"ב ע' 98 ואילך.

32) משא"כ בסתם בנ"א — שהרי עדיין לא נצטוו „יין ושכר אל תשת".

33) ראה שו"ע אדה"ז חאו"ח ר"ס צח. הל' ת"ת פ"ד ס"ה. וש"נ.

34) אבות ספ"ד. וראה תניא ספ"ב.

35) תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפל"ו.

36) בהבא לקמן — להעיר מהמשך תרס"ו בתחלתו. סה"מ תרצ"ט ע' 4. סה"מ השי"ת ע' 5.

37) ריש פרשתנו.

ב) מצד דעם צווייטן קצה — ער פילט די נידעריקייט פון עוה"ז, און דאָס ברענגט אים צו אַנטלויפן בכל כחו פון פאַרנעמען זיך מיט דברים גשמיים (וואָס קען אים דערווייטערן פון עולם הקדושה), ביז אַז דער „אַנטלויפן" דער־פירט אַז ער זאָל זיך „אויסטאָן" אינ־גאַנצן[38] פון גשמיות העולם, רצוא אָן אַ שוב.

ה. בכלל, זיינען די צוויי אופנים הנ"ל פאַרבונדן מיט די צוויי סוגים ביי אידן — ישובי אהל און בעלי עסק:

ביי אַ יושב אהל, וואָס גיט זיך אָפ אינגאַנצן מיט לימוד התורה און ער פאַרנעמט זיך ניט מיט עסק בעניני פרנסה כו', דאַרף מען ניט באַוואַרענען (כ"כ) דעם „אַנטלויפן" פון דער נידער־קייט פון עוה"ז — ער געפינט זיך דאָך מלכתחילה אין עולם התורה.

ביי אים דאַרף מען בעיקר באַ־וואָרענען ער זאָל ניט מאַכן קיין חשבון[39] אַז דער ענין פון „רצוא" פאַ־דערט זיך מצד תורה עד קצה האחרון: היות אז תורה איז העכער פון עולם, קען מען ניט צוקומען צו אמיתית ענין התורה סיידן ווען ער וועט זיך אויפ־הויבן לגמרי למעלה. ואשר לכן דאַרף ער שטיין אין אַ תנועה פון „רצוא" בתכלית — זיך אויסטאָן פון גוף און עולה זיין למעלה (ברוחניות) בתכלית, וואָס דורכדעם וועט ער דערגרייכן אמיתתה של תורה.

באַווארנט מען אים, אַז אדרבה: כדי צו דערגרייכן אמיתתה של תורה דאַרף דער לימוד התורה זיין דוקא אין אַן אופן פון „שוב", נשמה בגוף דוקא [אַז ער לערנט אין אַן אופן אַז אויך דער שכל אנושי[40] (פון זיין נפש הטבעית) באַנעמט דעם ענין, ביז אַז די תורה ווערט „ערוכה"[41] ברמ"ח אברים" שלו] —

ווייל תורה לא בשמים היא, און אדרבה, תורה איז אַפגעגעבן געוואָרן דוקא למטה[42], ביז אַז די „עליונים" פרעגן זיך נאָך אויף דעם פסק דין פון דעם בית דין של מטה[43] — ווייל תורה געפינט זיך למטה דוקא.

און דאָס איז ניט נאָר בנוגע אַ פסק דין פון גליא דתורה — וואָס מען פאַר־שטייט בפשטות אַז עיקר ענינה איז למטה דוקא (וואָרום אין עולמות עליונים איז ניט שייך דער לימוד בעניני עוה"ז[44]) ובמילא מוז מען, כביכול, קומען למטה דוקא צו וויסן די הלכה:

נאָר אפילו בנוגע צו רזין דאורייתא[45], וואָס דאָס לערנט מען דאָך אויך במתיבתא דרקיע, ואדרבה — לכאורה אויף אַ העכערן אופן ווי מען לערנט זיי למטה — קומען די „עליונים" הערן ווי זיי וועלן געלערנט דאַ למטה.

כמובן פון דעם ביאור אין לקו"ת[46]

---

38) ראה רמב"ם הל' דעות רפ"ג. ח' פרקים פ"ד.

39) בהבא לקמן ראה גם לקו"ש ח"ד ס"ע 1025 ואילך (בביאור מחז"ל (שהש"ר פ"א, יב (ב)) „שינה של עצרת עריבה").

40) ראה סה"מ ה'ש"ת ע' 112. ועוד.

41) עירובין נד, ר"ע"א. וראה גם תניא פל"ז (מז, א).

42) ב"מ נט, ב (וראה תוס' שם סד"ה לא בשמים). וראה שבת פט, א: נתתי' לארץ.

43) כמחז"ל בנוגע קביעות יום ר"ה (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג. דב"ר פ"ב, יד). ועוד. וראה אגה"ק סכ"ו (קמה, א). רד"ה ביום השני תרפ"ה (סה"מ קונטרסים ח"ב תסה, א). רד"ה היושבת בגנים השי"ת. ועוד.

44) ראה לקו"ת ואתחנן ו, ב ואילך.

45) ראה אגה"ק שם. לקו"ת שם. ועוד.

46) תזריע כד, ב ואילך (ובאוה"ת שם כרך ב ע' תקלה־ו). וראה גם סהמ"צ להצ"צ מצות טומאת מצורע פ"ג. ועוד.

אויפן מחז"ל[47] „קא מיפלגי במתיבתא דרקיעא . . ספק הקב"ה אומר טהור וכולהו מתיבתא דרקיעא אמרי טמא ואמרי מאן נוכח . . רבה בר נחמני" — אַז די פלוגתא איז געווען (בעיקר) אין אַן ענין פון רזין דאורייתא, און אעפ"כ איז „מאן נוכח . . רבה בר נחמני", ווייל אויך די הכרעה איז ענינים פון רזין דאורייתא איז אפגעגעבן געוואָרן צו אַ אידן ווי ער געפינט זיך דאָ למטה, נשמה בגוף[48].

ביי בעלי עסק אַבער דאַרף מען באַוואָרענען דעם צווייטן קצה: אַזוי ווי ער געפינט זיך אין וועלט, איז רעכט אַז ער זאָל קומען מיט אַ טענה — ווי וועט ער קענען ביישטיין די אַלע נסיונות פון וועלט?

ובמילא איז ער עלול צו קומען לידי מסקנא אַז עס דאַרף זיין „רצוא" בתכלית, ער זאָל אינגאַנצן אפלאזן דעם עסק בעניני העולם — באַוואָרנט מען אים, אַז דער תכלית הכוונה איז „שוב", לעשות לו ית' דירה בתחתונים[49]. און וויבאַלד אַז דער אויבערשטער מאַנט עס פון אַ אידן, און „איני מבקש . . אלא לפי כוחן"[50], איז זיכער אַז ער גיט עם פריער די נויטיקע כוחות אויף צו ביישטיין אַלע נסיונות.

ו. און דאָס איז דער אונטערשייד צווישן די צווי ציווייס וואָס זיינען געקומען אַלס תוצאה פון מיתת שני בני אהרן:

דער ערשטער ציווי איז די הוראה פון מיתת שני בני אהרן צו יושבי אהל. וואָס דאָס איז דער ציווי[51] „יין ושכר — יין דרך שכרותו — אל תשת", וועלכער איז שייך דוקא צו כהנים [און אויך דער דין „שאסור שיכור בהוראה"[52] (וואָס ווערט אַרויסגעלערנט פון די פסוקים) איז פאַרבונדן מיט כהונה — וואָרום אויף כהנים שטייט[53] „יורו משפטיך ליעקב גו'"] —

ווייל דער ענין פון כוהנים איז — וואָס זיי דאַרפן זיין אַפגעזונדערט פון ענייני העולם („הובדלו מדרכי העולם"[54]) און אַפגעבן זיך אינגאַנצן אין עבודת המקדש. ועד"ז איז דאָס די דרגא פון „כהונה" ביי יעדער אידן (אויך ביי אַ ישראל) — ווי דער רמב"ם פסק'נט[55], אַז יעדער איינער וואָס „נדבה רוחו . . להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו . . ופרק מעל צואריו עול החשבונות הרבים . . ה"ז נתקדש קדש קדשים[56] . . ויזכה לו בעוה"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללוים".

און דעם סוג אידן באַוואָרנט מען — „יין ושכר אל תשת": „יין" וויזט אויף סודות התורה, נכנס יין יצא סוד[57], און „שתיית יין" (וואָס יין האָט אַ טעם) מיינט, אַז מ'האָט אַ געשמאַק אין פאַרשטיין די רזי תורה; און אויף דעם קומט דער ציווי: „יין ושכר — יין דרך שכרותו — אל תשת", אַז דער ענין

47) ב"מ פו, א.

48) ראה לקו"ש חי"ב ע' 68. וש"נ.

49) ראה סד"ה אני ה"א — במאמרי אדה"ז פרשיות ח"ב (ע' תרסב. תרסה). וראה הנסמן בהערה 38.

50) במדב"ר פי"ב, ג. ועוד.

51) שמיני י, ט ובפרש"י עה"פ.

52) פרש"י שם, יא.

53) ברכה לג, י (הובא ברמב"ם שבהערה הבאה). וראה רמב"ם הל' סנהדרין פ"ב ה"ב.

54) ל' הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ג הי"ב (בנוגע לשבט לוי).

55) שם הי"ג.

56) להעיר ממחז"ל דהאמור לכל ישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים — ה"ז כה"ג (אגדת בראשית פע"ט (פ). בעל הטורים עה"פ יתרו יט, ו).

57) עירובין סה, סע"א. ובכ"מ.

ה„יין" — דער געשמאַק און אַריינ־
געטאַנענקייט אין סודות התורה — טאָר
ניט ברענגען צו אַ מצב פון „שכרות",
ביטול (הדעת ו)מציאות האדם, רצוא אַן
אַ שוב[58].

די הנהגה פון נדב ואביהוא איז גע־
ווען — „שתויי יין נכנסו למקדש": ביי
זיי איז געווען די דביקות אין „יין" —
רזין דאורייתא — אין אַן אופן וואָס האָט
גע׳פּועל׳ט — ביטול המציאות, כלות
הנפש ממש (בקרבתם לפני ה׳ וימותו).

און דעריבער, איז גלייך נאָך מיתת
שני בני אהרן געקומען די אזהרה צו די
אידן וועלכע זיינען אין סוג „כהנים"
(בדוגמא די שני בני אהרן): „יין ושכר
— יין דרך שכרותו — אל תשת". ווייל
אויך „יין", רזין דאורייתא, האָט מען אַפּ־
געגעבן דאָ למטה, צו נשמות בגופים
דוקא, כנ״ל.

ז. דערנאָך קומט די באַוואַרענישׂ
פאַר רוב ישראל[59], וועלכע פאַרנעמען
זיך מיט „דרכי העולם" — אַז „ואל יבוא
בכל עת אל הקודש".

אע״פ אַז דער ציווי כפשוטו איז גע־
זאָגט געוואָרן נאָר צו אהרן — איז
אָבער דער תוכן הענין שייך צו כל
ישראל. כשם ווי די כללות העבודה פון
יום כפור וואָס וועלט געטאָן דורך דעם
כהן גדול, איז אַן ענין וואָס איז שייך צו
כלל ישראל [און ווי גערעדט כמה
פעמים[60], אַז אין זיין אַריינגיין „אל
הקודש", „נעמט" ער מיט זיך אַריין דעם
גאַנצן כלל ישראל „אל הקודש"],
ואדרבה: דער עיקר ענין פון יום
הכפורים כפשוטו — כפרה „מכל
חטאתם" — איז מער נוגע די אידן
וועלכע זיינען בתחתית המדריגות —

איז עד״ז בנוגע די באַוואַרענישׂ „ואל
יבוא בכל עת אל הקודש", אַז תוכנו איז
שייך צו יעדן אידן:

בשעת עס קומט דער זמן פון יום
הכפורים[61], וועלן אַ איד דערמאָנט זיך
אויף די אַלע ענינים בלתי רצויים וואָס
האָבן זיך צו אים צוגעקלעפּט במשך
השנה, וואָס צוליב דעם דאַרף ער
אַנקומען צו יום הכפורים וואָס איז אים
מטהר, און הויבט אים אויף „אל
הקודש", קען דאָס ביי אים אַרויסרופן אַ
רצון פון „יבוא בכל עת אל הקודש" —
אַפּוואָגן זיך אינגאַנצן פון ענייני העולם
און געפינען זיך בכל עת אין „קודש".

וואָס דאָס דאַרף מען באַוואַרענען
אפילו לאחרי ווי מען ווייס פון דער
הוראה „יין ושכר אל תשת". ווייל דאָס
וואָס מען מאַנט ביי אַ יושב אהל „יין
ושכר אל תשת", אַז ער דאַרף שטייען
אין אַ תנועה פון „שוב", איז פאַר־
שטאַנדיק, היות אַז אויך אין דעם „שוב"
פון אַ יושב אהל איז ניטאָ קיין חשש פון
ירידה כו׳ — אויך ווי ער שטייט אין
„שוב" האָט ער צו טאָן בלויז מיט תורה,
ובמילא טאָר ער ניט בלייבן ביים „רצוא"
אַליין, „בקרבתם לפני ה׳ וימותו";

---

58) ראה גם לקוטי לוי״צ אגרות (ע׳ שנח ואילך) בביאור מחז״ל (כ״ב עג, סע״ב) „אחוי לך מתי מדבר כו׳ ודמו כמאן דמיבסמי" — דמתי מדבר (היפך ארץ נושבת) מורה על עבודה ב„תוקף הרצוא", ולכן „דמו כמאן דמיבסמי", כי „ריבוי שתיית יין" הו״ע הרצוא. ע״ש.

וראה ג׳כ בארוכה לקמן (ע׳ 267 ואילך. לקו״ש חל״א ע׳ 177 ואילך), בביאור מחז״ל (מגילה ז, ב) „איבסום (נשתכרו. רש״י) קם רבה שחטי׳ לר״ז".

59) דהרבה עשו כר׳ ישמעאל ועלתה בידם (ברכות לה, ב).

60) לקו״ש חט״ז ע׳ 338. ועוד.

61) או למצב עבודה דיוהכ״פ בשאר ימות השנה. ולהעיר דיוהכ״פ נקרא (ג״כ) ראש השנה. ויתירה מזה — פנימיות דר״ה (לקו״ת ר״ה נח, א).

אַבער וועַן עס רעדט זיך וועגן בעלי עסקים, וואָס זיי האָבן נסיונות כו׳ אוּן ס׳איז דאָ מער חשש אַז זיי זאָלן ח״ו דורכפאַלן, קען זיין א קס״ד אַז ס׳איז פאַר זיי בעסער עס זאָל זיין דער „בקרבתם לפני ה׳״, „יבוא בכל עת אל הקודש״!

— אויף דעם איז די הוראה מיוחדת פון מיתת שני בני אהרן אין פ׳ אחרי, אַז אויך ביי בעלי עסקים טאָר ניט זיין דער „בקרבתם — וימותו״, „אל יבוא בכל עת אל הקודש״. אע״פ אַז זיי טענה׳ן אַז ווי־באַלד זיי גענפינען זיך אין וועלט ווי אַזוי וועט ער קענען ביישטיין די נסיונות? אויף דעם זאָגט מען, אַז אַט די הוראה (אַז עס דאַרף זיין „שוב״) צו בעלי עסקים, קומט ערשט אין פרשת אחרי, נאָך „תורת בהמה כו׳״ אוּן „תורתו״ של אדם:

„תורת בהמה וכו׳״ איז די הוראה ונתינת כח פון תורה צו אַ אידן אַז ער זאָל קענען מברר זיין דעם עולם (כנ״ל ס״ב), סיי דער „להבדיל״ אין די ענינים שמחוץ ממנו אוּן סיי דער „להבדיל״ בנוגע דעם אדם עצמו: אוּן ווי־באַלד אַז עס קומט נאָך תורה, וואָס תורה גיט דעם כח אויף צו מברר זיין דעם עולם, האָט מען בכח בייצושטיין די נסיונות אוּן מ׳האָט ניט וואָס צו מורא האָבן פון וועלט, ואדרבא — ער מאַכט די וועלט אַ דירה לו יתברך.

[אוּן אויב אַפילו ער איז ח״ו דורכ־געפאַלן — איז דאָס נאָר לפי שעה, ובשעתא חדא גיט מען אים דעם ענין פון יום הכפורים וואָס טוט אויף דעם עילוי פון תשובה, וואָס „מקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד בו״[62]],

ובמילא גייט ער לבטח דרכו אויף דורכפירן כוונת הבריאה, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים.

(משיחת ש״פ אחו״ק תשכ״ח)

---

62) רמב״ם הל׳ תשובה פ״ז ה״ד, ע״פ ברכות לד, ב.